

Upracme si okolie školy
Aktivítka v ŠKD

Časopis Kľúčik TAK 2023/2024. Vydáva Tlačová agentúra Kľúčik pri Súkromnej základnej škole v Martine, Východná 11441/18B, pod vedením Mgr. Zuzany Vaváčkovej a za pomoci žiakov a pedagógov školy. Redakčný tím: šéfredaktorka: Simona Galčíková, zástupkyne šéfredaktorky: Tamara Beňová, Ema Sophia Petrášová, redaktori: Lea Adamčíková, Samuel Danišek, Hugo Galčík, Marek Gočaltovský, Patrik Gočaltovský, Vladimír Kadlčík, Matúš Kilik, Michal Kilik, Peter Kovalčík, Martin Milan, Maribell Emma Murphy, Sibella Svetlana Murphy, Sabina Rumišová, Hugo Vavřímek

Kontakt: 0907/101023 alebo office@edukey.sk

KĽÚČIK 2

ČÍSLO 2/ROČNÍK 3

OKTÓBER 2023

CENA - 1,80€

Obsah

Str. 1	Titulná strana
Str. 2	Pre začiatok
Str. 3	Hlavné správy
Str. 4	Svet okolo nás
Str. 5	Štvrtáci na potulkách
Str. 6 – 9	Nové tváre EduKey
Str. 10 – 11	Európska noc jazykov
Str. 12	English Page
Str. 13	Knihomoľské okienko
Str. 14	Sladká matematika
Str. 15 – 16	Okienko špeciálnej pedagogičky
Str. 17	Okienko školskej psychologičky
Str. 18	Strana pre rodičov
Str. 19	Reklama
Str. 20	Niečo na záver

Foto na titulke

Foto: L. Hudáčková

Kalendárium

ŽIACI

V novembri majú narodeniny

Miroslav Beňo	1. S
Lukáš Cesnek	1. S
Alexandra Dírerová	2. S
Matúš Lorko	2. SA
Petronela Kovalčíková	3. SA
Lukáš Hudáček	3. SA
Juraj Klein	4. S
Nina Šimová	5. S
Oliver Trnovec	5. SA
Marek Gočaltovský	6. S
Daniel Gočaltovský	8. S
Samuel Wetter	8. S
Vilma Boledovičová	9. S

V novembri majú meniny

Teodor Papík	3. S
Martin Milan	3. S
Martin Kubinec	9. S
Felix Florek	5. S
Katarína Antalíková	4. S
Katarína Kubíková	4. S
Andrej Hatok	3. S

UČITELIA

V novembri majú narodeniny

Helena Ogureková
Darina Mojšová
Mariana Škumátová
Nadežda Tóthová

V novembri majú meniny

Renáta Špiriaková
Alžbeta Gažová
Katarína Sochureková

Školský podporný tím EduKey

Zloženie podporného tímu

Vďaka národnému projektu **Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov III** bol vytvorený školský podporný tím, ktorý je nápomocný nielen samotným žiakom, ale aj rodičom či celému pedagogickému tímu.

Úlohou školského podporného tímu je najmä

- Realizácia preventívnych a intervenčných (nápravných) programov
- Realizácia krátkodobých konzultácií
- Poskytovanie dlhodobého poradenstva
- Pomoc pri adaptácii prvákov či nových žiakov do školy
- Podpora procesu integrácie žiakov so ŠVVP
- Kariérové poradenstvo žiakom
- Poradenstvo a konzultácie pre učiteľov, triednych učiteľov, vychovávateľov a pod.
- Odborné poradenstvo pri tvorbe zdravej klímy školy riaditeľom
- Metodické usmerňovanie učiteľov

Členom školského podporného tímu je školský špeciálny pedagóg a všetci odborní zamestnanci príslušnej školy. Členmi školského podporného tímu môžu byť aj iní pedagogickí zamestnanci.

Koordinátorka školského podporného tímu, školská psychologička

Mgr. Beáta Sláviková

konzultačné hodiny každú stredu, 14:00 - 15:30, po telefonickom dohovore
(0911 211 531)

Školská špeciálna pedagogička

Mgr. Darina Mojšová

Výchovná a kariérová poradkyňa

Mgr. Zuzana Vaváková

Asistentky

Mgr. Alžbeta Gažová

PaedDr. Lucia Hudáčková, PhD. (vyučujúca ANJ v 5. ročníku)

Mgr. Eva Klačanová

Mgr. Katarína Sochureková (vyučujúca TEV na 2. stupni)

Ing. Elena Šaušová

Naša voľba

Ako rodičia sa stretávame s množstvom dôležitých rozhodnutí týkajúcich sa našich detí. Tieto rozhodnutia sú o to významnejšie, lebo nerozhodujeme o nás, ale o nich. Uvedomujeme si (možno častokrát si ani neuvedomujeme 😊), ako významne formujú ich život, ovplyvňujú ich vývoj, pohľad na seba samých, ale aj pohľad na svet. Jedno z týchto veľkých rozhodnutí je výber základnej školy. Keď sme pred piatimi rokmi uvažovali o výbere školy pre našu dcéru Vivien, vedeli sme celkom jasne, čo chceme. Hľadali sme školu, v ktorej bude málo žiakov. Školu, v ktorej bude každý jeden z nich prijatý taký, aký je, bez ohľadu na to, či je dobrý v matematike, či v telesnej výchove. Hľadali sme školu, kde prostredie a kolektív bude vytvárať kvalitný a pohodový priestor, kde bude dcéra chodiť rada. Školu, kde hodnota osobnosti žiaka bude nad hodnotou známok a pod. A aj sme našli... Úsmevne a s ľahkosťou zvládnutý prvý stupeň nás presvedčil o tom, že sme našli, čo sme hľadali. Počas štyroch rokov sme spoznali ústretových a otvorených pedagógov, dcéra získala množstvo vedomostí nenásilnou formou, nazbierala veľa školských zážitkov mimo školy a veľa iného. Významnú úlohu zohrala aj pani učiteľka Majka, ktorá je učiteľka s veľkým srdcom, pozitívnym naladením a energiou, čo preniesla nielen na dcéru, ale aj na rodičov, za čo jej patrí veľká vďaka. Máme pred sebou druhý stupeň, ktorý prináša veľa zmien. Veríme, že všetko pôjde tak pohodovo ako doteraz. Prvý mesiac je za nami a naznačuje, že to tak aj bude. Ale na prvom stupni nekončíme, máme prváčika. Pri ňom sme uvažovanie o základnej škole vynechali. Voľba bola jasná, Edukey.

Lenka, mamina Vivi a Maurika

Foto: archív rodiny Navarčík

Konferencia Zmena je tu

Aj my sa učíme, aby sme mohli učiť - lepšie, zmysluplnejšie, efektívnejšie. Tím z našej školy sa v sobotu 14. 10. 2023 zúčastnil prvého ročníka konferencie Zmena je tu, ktorý sa uskutočnil v priestoroch ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici - a určite získané poznatky odovzdá ďalším. Naša Betka reprezentovala aj našu školu na neformálnom pokračovaní konferencie, na akcii PechaKucha Night o vzdelávaní (a bola viac ako skvelá!). Skvelé je aj to, že sme na oboch akciách stretli aj rodičov... Na fotografii sme s jedným z headlinerov podujatia, oceňovaným českým učiteľom Danielom Pražákom.

pani učiteľka Zuzka Herbrychová

Foto: archív SZŠ EduKey

Stretnutie s jazykovedkyňou Sibylou Mislovičovou

Štvrtáci boli v pondelok 16. 10. 2023 na besede s jazykovedkyňou a spisovateľkou Sibylou Mislovičovou. Dozvedeli sa veľa o krásach i nástrahách slovenčiny. Apropó... slovenčina vraj nepatrí medzi najťažšie jazyky sveta.

Foto: V. Barbuščáková

Tanzánia – divoké srdce Afriky

Tanzánia, oficiálne Tanzánijská zjednotená republika, leží vo východnej Afrike na pobreží Indického oceánu. Na prelome 19. a 20. storočia bola Tanzánia nemeckou kolóniou s názvom Nemecká východná Afrika. Po prvej svetovej vojne pripadlo územie Veľkej Británii, pod názvom Tanganika. Aj tieto informácie sa v úvode cestopisej prednášky z cyklu Svet okolo nás dozvedeli naši druhostupniari, ktorí navštívili dňa 4. 10. 2023 kino Moskva, kde sa stretli priamo s účastníkmi výpravy do Tanzánie.

Martin a Ivan spravili film o Tanzánii a podľa mňa sa rozhodli dobre. O Tanzánii som sa dozvedel veľmi veľa. Chodili po celej Tanzánii hore dolu a hovorili o nej zaujímavé veci, jedli veľmi chutné jedlá a navštívili krásne miesta. Podľa mňa bolo najlepšie to, že navštívili odľahlé dediny domorodých kmeňov a ja som si uvedomil, že ľudia po celom svete sa nemajú ani zďaleka tak dobre ako my. Síce veľké mestá sú dosť bohaté, ale zvyšok krajiny je niečo úplne iné. Všetko bolo bombastické, ale pop-corn bol predsa len lepší. Slanší. 😊

Hugo Vavřínek, 6. S

Tentokrát nám cestovatelia predstavili Tanzániu - východ Afriky. Tanzánia je tajuplné miesto a žijú tam rôzne kmene domorodcov. Mne osobne sa páčilo to, že ukázali, ako žijú nielen domorodé kmene, ale aj ako žijú v meste.

Sabinka Rumišová, 6. S

Bolo to zaujímavé, dozvedela som sa veľa nových super vecí. Páčilo sa mi, že sme sa mohli na konci pýtať, čo nás zaujímalo. Videli sme, ako žijú ľudia v Tanzánii a ich naozajstný reálny život. Na tejto akcii som nebola prvýkrát, už aj minulý rok som tam bola, ale predstavovali nám inú krajinu. Tento projekt sa mi páči, vždy som sa dozvedela niečo, čo som predtým ešte nevedela.

Vilma Boledovičová, 9. S

Foto: Z. Herbrychová

Milí žiaci, rodičia, pedagógovia,

ako som premýšľala nad tým, čo v tomto čísle napísať do nášho časopisu Kľúčik, spomenula som si na svoj posledný zážitok z cestovania vlakom. Cestovala som do Trnavy a vedľa v otvorenom vozni sedela rodinka s malým, asi dvojročným chlapčekom. Mohlo to vyzerat' ako rodinná cestovná idylka, avšak pre mňa nebola. Väčšinu cesty boli rodičia malého chlapca ponorení vo svojich mobilných telefónoch a ich synček na tom nebol inak. Do jeho malej tváričky mu svietil obrovský tablet a chlapča do neho ťukalo svojimi malými prstami. Na rozdiel od svojich rodičov, nebolo tak ponorené do modrého svetla, občas pozrelo cez okno či na rodičov, dúfajúc, že sa mu budú venovať a celú dlhú cestu ho nebude zabávať len tento svietiaci a blikajúci prístroj. Tento obraz vídavam dosť často na cestách dopravnými prostriedkami či v ambulanciách lekára. Stretávam sa s názormi, že je to dobrou, deti sa majú oboznámiť s technológiou čo najskôr, aj tak ju budú v živote potrebovať. A tak som si dovolila vybrať pár slov z posledného zverejneného článku popredného neurológa Martina Jana Stránskeho s názvom: **Keď chcete mať hlúpe dieťa, ktoré trpí depresiou, dajte mu mobil.** Podľa doktora Stránskeho sme to práve my, rodičia a dospelí, ktorí prispievame k deštrukcii našich najmenších. „Keď hovoríme o našich deťoch, my sme ich rodičia, my sme im tú technológiu dali a každý z vás, spolu so mnou, má mobilný telefón vo vrecku. Participujeme na ich deštrukcii.“ To, že digitálne technológie poškodzujú mozog, nie je podľa jeho slov názor. „Viem to ja, viete to vy a vedeli to aj vynálezcovia, ktorí technológie vynasli,“ hovorí odborník. Odporúčanie svetovej zdravotníckej organizácie je – žiadne obrazovky deťom do dvoch rokov. Niektoré krajiny na to podľa jeho slov už prišli. Vo Francúzsku zakázali mobilné telefóny používať vo všetkých školách až do šestnást rokov. Každý francúzsky žiak od jedenást do pätnást rokov strávi pred obrazovkou v priemere 7 hodín a 48 minút denne. 60 percent žiakov je prihlásených minimálne na jednej sociálnej sieti. Mobilné telefóny sú digitálny heroín. To, že sú mobilné telefóny a aj akákoľvek využívaná technológia, nástroje k získaniu závislosti, rozoberat' nemusíme. Za zmienku ale stojí, že mozog má len jednu trasu slasti. Odborník na neurológiu Stránský to opísal na medicínskom príklade. „Keď dám niekoho, kto tráví päť až sedem hodín denne na sociálnych sieťach na magnetickú rezonanciu, rozsvieti sa mu určitá časť mozgu. Ak tam dám pacienta, ktorý berie heroín, rozsvieti sa mu rovnaká časť. Mozog má iba jednu trasu slasti. Mobilné telefóny sú digitálny heroín,“ podľa Stránskeho opäť nejde o žiadny názor, ale o dokázanú vedu. Žiaci by mali znovu objaviť potešenie z listovania kníh. Taktiež by mali pri čítaní zapájať svoju predstavivosť. Vyhľadávanie informácií na internete totiž neraz znamená len kopírovanie bez skutočného pochopenia textu. Naučiť sa používať papierové učebné pomôcky a vyhľadávať informácie prostredníctvom papierových dokumentov, to umožňuje písanie poznámok a tým aj lepšie učenie.

S názormi týchto odborníkov sa plne stotožňujem a prajem všetkým nám, rodičom, veľa času na svoje deti a radosť zo spoločného trávenia tohto času. Celý článok si môžete prečítať tu: <https://sdu.sk/Ifv>

Vaša školská psychologička Beátka Sláviková

- počuli, 30% z toho, čo sme videli, 50% z toho, čo sme videli aj počuli, 70% z toho, o čom sme diskutovali v skupine alebo si to prakticky precvičili a až 90% z toho, čo sme sami urobili.

V akom poradí sa učiť jednotlivé predmety:

- **Striedame náročnosť predmetov:** najprv stredne ťažký, potom ťažký, nakoniec ľahký predmet
- **Striedame rôznorodosť predmetov:** matematika a cvičenia, jazykové – AJ, NJ, humanitné – SJ
- **Striedame spôsoby prípravy:** písomné domáce úlohy striedame s ústnou prípravou

Pamäť a práca s učebným textom

- Učivo si ľahšie zapamätáš, ak využiješ logickú pamäť a nebudeš sa biťovať. Používaj pamäťové pomôcky, ako napríklad rýmy, príbehy, obrazy, začiatkové písmená a podobne.
- Čím je niečo zrozumiteľnejšie, tým si to ľahšie zapamätáš. Píš si krátke poznámky, prehľady a záznamy, pomôže ti to informácie nielen utriediť, ale si ich i trvalo zapamätat' a ľahšie v pamäti vyhľadať.
- V prípade, že je treba učivo memorovať, efektívnosť závisí od počtu opakovaní a kapacity tvojej pamäti.
- Čím viac zmyslov do učenia zapojíš, tým je vyššia šanca zapamätania a aj vybavenia starých informácií.
- Zapamätaná látka sa v pamäti udrží len určitý čas. Učivo si musíš systematicky opakovať. Obsah učiva musíš chápať vždy v súvislosti s predchádzajúcimi poznatkami. Ak informácie nadväzujú jedna na druhú, tvoria celok, lepšie sa uložia a aj vyhľadávajú.
- Najrýchlejšie zabúdame hneď po naučení – do 1 hodiny. Látku treba opakovať skôr, ako zabúdanie pokročí. Ak dlhší čas neprichádzaš s osvojenou látkou do styku, zabúdanie je rýchlejšie.

Vyskúšaj overené tipy

- Ak sa máš naučiť väčšiu skupinu údajov, pokús sa ich zostaviť do nejakého súboru, ktorý vytvára nejaký logický systém. Ak sa máš napríklad naučiť 20 slov, skús si ich spojiť do zmysluplného celku.
- Chceš si zapamätat' číslce 50, 100, 500, 1000 ako rímske číslce L,C,D,M. Ľahšie si ich zapamätáš vo vete LaCo DoMa.
- Anglické slovíčka si zapamätáš ľahšie, keď si z nových slovíčok vytvoríš niekoľko viet. Lepšie pochopíš ich vzťah s ostatnými časťami vety, slová získajú svoj zmysel, ktorý nezabudneš rýchlo.
- Dobré je, ak si pri učení niektoré časti napíšeš, nakreslíš, alebo ich vyslovíš nahlas.
- Ak sa máš učiť časti ľudského tela, nervy, kosti, lepšie si ich zapamätáš, ak poznáš ich fungovanie v ľudskom tele, aký majú význam.

Učenie nemusí byť mučenie, ak sa učíš správne a efektívne. Ak sa naučíš učiť, budeš mať lepší pocit a budeš si viac veriť. Prajem veľa úspechov v ďalšom školskom období.

Vaša špeciálna pedagogička **Darina Mojšová**

Zdroj: CPPP a P Senica

Literárna a regionálna výchova

Deti zo 4. SA sa spolu s pani učiteľkou Vierkou Barbuščákovou zúčastnili dňa 5. 10. 2023 na potulkách po Turci. Ich témou bol vznik knihy a spoznávanie slávnych budov v Turci. Prešli sa ulicami Martina, navštívili zaujímavé exponáty v Matici slovenskej, oboznámili sa s tým, ako sa vyrábali knihy, videli naozajstnú knižnicu a vypočuli si zaujímavé príbehy od pani sprievodkyne. Spoločne zažili krásne dopoludnie a spoznali významné budovy Turca.

V Matici slovenskej sa mi veľmi páčilo. Bolo tam super a videli sme zaujímavé exponáty. Bolo to celé proste super.

Maxim Markov, 4. SA

Na regionálnej výchove bolo naozaj výborne. Bolo to zaujímavé, síce to rozprávanie bolo trochu prídlhé, ale pekné. Memorandovo námestie bolo tiež pútavé. Maxíkova prednáška a prezentácia boli výborné.

Lilly Ann Lauková, 4. SA

Bolo tam super. Na Memorandovom námestí bola pekná príroda a vyšlo nám aj počasie. V Matici slovenskej sme videli krásne knihy, ktoré boli veľmi zachovalé a aj pekný nábytok. Rozprávanie bolo síce trochu dlhé, ale naozaj zaujímavé.

Emka Lišková, 4. SA

Foto: V. Barbuščáková

Foto: archív N. Tóthovej

Mgr. Nadežda Tóthová

*(pani učiteľka chémie na 2. stupni a biológie v 9. S)***Odkiaľ ste k nám prišli?**

Prišla som z Prievidze.

Kde ste študovali?

Študovala som v Bratislave na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského.

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Ako dieťa všetkým možným. Aj na učiteľku som sa hrala, na doktorku, autobusárku aj na kuchárku.

Čo Vás baví na Vašej práci?

Na mojej práci ma baví všetko, presne to, čo robím, ma baví.

Máte obľúbený predmet? Aký?

Predmety, ktoré učím, sú moje obľúbené. Prírodopis pre 9. ročník – geológia a chémia.

Čo rada robíte vo svojom voľnom čase?

Vo voľnom čase rada pozerám filmy, keď je vonku škaredé počasie. Keď je pekne, som rada vonku na jazere alebo v horách na turistike. V zime rada lyžujem. A ešte rada sedím na kavičke v kaviarni.

Tešili ste sa na deti a kolektív?

Veľmi som sa tešila na deti a po dlhej odmlke v učení som bola zvedavá, aké sú dnešné deti. Samozrejme, aj na kolektív som sa tešila, že budem mať nových známych.

Aká je Vaša obľúbená kniha?

Rada čítam skôr odbornú literatúru, odborné časopisy a National Geographic.

Čo by ste chceli odkázať našim čitateľom?

Čitateľom by som odkázala, nech si idú za svojím snom, počúvajú svoju intuíciu, pretože výhrou v živote je robiť to, čo človeka baví a ešte to mať aj ohodnotené plácou.

Aký je Váš cestovateľský sen?

Ešte raz a možno aj viackrát ísť do Grécka a prejsť cele Grécko.

Kto bol Váš vzor?

Vzor som nemala, skôr som túžila byť svetoznáma vedkyňa, ktorá vynálezom zachráni celé ľudstvo. Ale to bolo ešte z detských čias.

rozhovor pripravili redaktorky Simonka Galčíková a Tamarka Beňová z 8. S

Milí Edukáci,

teším sa, že sme spoločne nabehli na všetky svoje povinnosti a máme za sebou prvé mesiace školy. Pevne verím, že ste sa zabehli do školského režimu, a to, čo najúspešnejšie. Onedlho máme štvrtý rok a s ním aj väčšie písomné práce spojené s opakovaním tematických celkov. Často sa u žiakov stretávam s tým, že nevedia, ako sa majú správne učiť alebo potrebujú pomoc s organizáciou práce. Prinášam vám preto pár užitočných tipov, ako sa správne učiť.

Podmienky pre učenie

- Snaž sa učiť vždy na tom istom mieste. Miestnosť, v ktorej sa učíš, by mala byť svetlá, teplota by nemala presahovať 20° C.
- Na učenie je najlepšie ticho, ale ak potrebuješ zvukovú kulisu, môžeš si pustiť tichú hudbu.
- Nie je príliš vhodné učenie v posteli, je to riziko, že zaspíš. Ale ak si zvyknutý učiť sa v posteli, nezabúdaj na prestávky, ktoré nevyplníš spánkom, ale vstaneš a pôjdeš niečo robiť.
- Napriek tomu sa skús niekedy učiť za stolom a porovnaj si, kde si sa naučil viac.
- Nezabudni miestnosť, v ktorej sa učíš, vetrať, tvoj mozog bude mať dostatok kyslíka a ty nebudeš ospalý.

Plánovanie času

- Buď sám sebe manažérom. Dôležitým predpokladom úspechu je dobré zorganizovanie študijného a voľného času.
- Zaznamenávaj si do diára či mobilu úlohy, ktoré máš urobiť a termíny skúšania a písomiek.
- Nezabúdaj, že podmienkou stabilného výkonu je dobrý fyzický a psychický stav – spánok najmenej 8 hodín denne, správne stravovanie, pravidelný pohyb.
- Rešpektuj vlastný biorytmus, teda čas počas dňa, kedy sa ti učí najlepšie, v akom čase podávaš najlepší výkon.
- Na učenie si stanov reálnu časovú hranicu, dokedy sa budeš učiť. Postupom času zistíš, čo a za aký čas sa dá stihnúť.
- Približne po hodine sústredného učenia si urob prestávku – 15 až 20 minút, potom si urob stručný prehľad toho, čo si sa naučil.

Poznaj svoj učebný štýl

Efektívny učebný štýl je spôsob učenia, v ktorom využívaš svoje silné stránky a ktorým sa ti učí najľahšie. Podľa toho si typ:

- **z r a k o v ý** - skôr si zapamätáš to, čo si prečítaš. Vhodné je pri učení si podčiarkovať významné slová, rýchlejšie tak rozlíšiš text a ľahšie si zapamätáš. Využívaj pojmové mapy, grafy, nákresy a tabuľky.
- **s l u c h o v ý** - najviac si zapamätáš z počutého, dôležité je preto dávať pozor na hodinách. Vhodné je pre teba polohlasné učenie a spoločné opakovanie v malej skupine.
- **p o h y b o v ý** - robíš si poznámky do zošita, výpisky z knihy, grafy a schémy. Väčšina z nás nie je úplne typovo vyhranená. Zväčša 20% si pamätáme z toho, čo sme

Sladká matematika

Ahojte decká! Aj tento školský rok si môžete svoje hlavičky potrápiť riešením príkladov v Sladkej matematike. Veríme, že sa budete snažiť a za svoju snahu a správne riešenia budete odmenení sladkou odmenou.

Úspešnými riešiteľmi z minulého čísla Kľúčika sú súrodenci Galčíkovci - Hugo zo 6. S a Simonka z 8. S. Blahoželáme a u pána učiteľa Lukáša vás čaká sladká odmena.

Zadanie príkladu:

Pastier pásol stádo, v ktorom boli kravy, ovce a prasiatka. Koľko bolo ktorých, keď vieme, že kravy tvoria polovicu stáda, ovce tvoria tretinu stáda a prasiatok je o 25 menej ako oviec?

Foto: Z. Machavová

Svoje odpovede posielajte pánovi učiteľovi Lukášovi Hudáčekovi do 17. 11. 2023.
Odpovede posielajte na mail: lukas.hudacek@edukey.sk alebo v správe prostredníctvom EduPage.

Mgr. Bohuslav Muriň
(pán učiteľ matematiky a fyziky)

Foto: S. Galčíková

Odkiaľ ste k nám prišli?

Prišiel som k vám z Liptova. Žijem prakticky od narodenia v Ružomberku, pre tých, ktorí si chcú rypnúť – v Ružomberoku 😊. Ale v Turci som už pôsobil. Dva roky som učil fyziku, techniku a informatiku na ZŠ Mudroňa a ešte dva roky vo Vrútkach na ZŠ H. Zelinovej, kde som učil čisto matematiku.

Kde ste študovali?

Gymnázium som absolvoval v rodnom Ružomberku a vysokú školu, no to je kapitola sama o sebe. Smejem sa, že som vyštudoval tri vysoké školy, lebo keď ma prijali do Nitra, tak škola niesla názov Pedagogická fakulta, ale v priebehu štúdia ho dvakrát zmenila – najskôr na Vysoká škola pedagogická a následne na Univerzita Konštantína Filozofa. Aprobácia matematika – fyzika.

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Krutá otázka... Túžil som sa stať lesníkom. Miloval som tráviť čas v lese, zvieratká... Ale otec poznal zástupcu riaditeľa v škole a na prihláške sa ocitlo gymko...

Čo Vás baví na Vašej práci?

Pestrosť. Zahynul by som pri jednotvárnej práci niekde pri páse. Každý rok iné deti, iné myšlienky, iné názory. A základná škola je o to krajšia, že deti sú ešte „čisté“ – čo si myslia, to povedia.

Máte obľúbený predmet? Aký?

Matematika je môj koníček. Ako malý som doma musel vždy zapisovať skóre, keď sme hrali žolíka či kocky. Fyzika má s matematikou mnoho spoločného a na vysokej škole sa dokonca vďaka tomu študovala ľahšie ako matematika. A dnes je boom kvantová fyzika. Je to pecka počúvať napr. takú kapacitu ako Honza Raka (pracoval ako vedec v CERNe), ako prepája kvantovú fyziku so samotným životom. Ale aj mnoho iných.

Čo rád robíte vo svojom voľnom čase?

Energiu dopĺňam so svojimi psíkmi a mačičkami. Mám troch bobtailov (psíkov, upresňujem kvôli tomu, že aj jedno plemeno mačky sa volá bobtail) a 6 mačiek. A relaxujem pri šachu. Ten som začal súťažne hrať až na vysokej škole a mal som tú česť byť kamarátom s niekdajším reprezentačným trénerom šachových juniorov Petrom Palečkom, s ktorým sme napísali aj tri knihy pre začínajúcich šachistov – Škola šachu I., II. a III.

Tešili ste sa na deti a kolektív?

Prvé info bolo o nízkom počte žiakov, veľa prechádzajúcich na gymnáziá. Takže som sa tešil na zmysluplné rozhovory so zapojením väčšiny triedy. Kolektív? Stále spoznávam. 😊

Aká je Vaša obľúbená kniha?

Uvediem tri, ospravedlňujem sa - Kukučkino vajce, O kázni a dáždňikoch, Krstný otec. Dnešok ale už trávim skôr pri ezoterických dielach (odporúčam Strovolovský mág) či niečo na rozvoj osobnosti.

Čo by ste chceli odkázať našim čitateľom?

Hlavne, aby ostali tými čitateľmi. Je vzácne dnes vidieť mladého človeka čítať a tobôž knihy. Zahodzte mobily, vezmite knihu, milujte prírodu a snívajte. Nenechajte sa naplniť myšlienkami iných, buďte sami sebou.

Aký je Váš cestovateľský sen?

Ja milujem Liptov. Ale ak mám odpovedať na túto otázku, tak vás asi zaskočím. Chcel by som spoznávať iné planéty a snívam, že ľudstvo túto možnosť dostane ešte za môjho života.

Kto bol Váš vzor?

T tejto otázke sa vyhnem. Žijem ako najlepšie viem a žiaden vzor nemám.

rozhovor pripravili redaktorky Tamarka Beňová a Simonka Galčíková

Foto: archív B. Muríňa

Milí kamaráti,

dnešné okienko pre knihomoľov a knihomole bude o niečom, čo podaktorí už veľmi dobre poznajú a iní o tom možno ešte nepočuli. Každopádne, už sme si o tom písali, ale ja verím, že opakovanie je matka múdrosti, a predsa - máme tu aj nových čitateľov. Vitajte! 😊

Takže, tramtararááááá, poďme si pripomenúť „**10 nedotknuteľných práv čitateľa**“. Niektorým z vás o nich povedali vaše pani učiteľky (v niektorých našich triedach dokonca hrdo krásli triedne nástenky), iným možno rodičia a stavím sa, že sú medzi nami aj takí, ktorí sa týmito pravidlami riadia a ani nevedia, že existujú. 😊

Ešte predtým než si ich tu vymenujeme, chcem vysvetliť, na čo sú tieto pravidlá dobré. Všetci sme čitatelia, či už čítame 700 stranové romány, noviny, statusy na sociálnych sieťach alebo návod na prípravu chutného koláča či zmontovania novej skrinky. Často sme zviazaní očakávaním alebo jednoduchšie povedané, predstavou, ako by niečo malo vyzerat' a v svete knihomoľov je to predstava „skutočného čitateľa“. A tá predstava sa niekedy môže stať prekážkou. Napríklad, keď mám predstavu, že skutočný čitateľ číta plynulo a ja sa pri čítaní kde-tu zaseknem, pomýlim a čítam pomalšie ako kamoš, vytvorím si predstavu, že nie som skutočný čitateľ a tak radšej nečítam nič. Nedovoľme, aby nás tieto predstavy iných spútali a okradli o to, čo by nás mohlo baviť a robiť lepšími. Lebo čokoľvek je viac ako nič. 1 stránka denne je 365 strán za rok, 10 minút denne je skoro 61 hodín za rok, čo je niečo cez 2 a pol dňa.

Tak poďme na to. Čitateľ má právo...

1. **nečítať.**
2. **preskakovať niektoré pasáže.**
3. **knihu nedočítať dokonca.**
4. **prečítať si knihu ešte raz.**
5. **čítať čokoľvek.**
6. **pomýliť si knihu so skutočným životom.**
7. **čítať kdekoľvek.**
8. **ponoriť sa do knihy iba na chvíľu.**
9. **čítať si nahlas.**
10. **o knihe nerozprávať.**

Že im úplne celkom nerozumiete?! Ako sa môžu „Ježkovivoči“ preskakovať niektoré pasáže v knihe?! Ak vás pravidlá zaujali, viac si o nich môžete prečítať na skvelej stránke **Krajiny čitateľov**, prikladám vám link <https://krajinacitatelov.sk/10-nedotknuteľnych-prav-citateľa/>. Ak si o nich budete chcieť pokecať, som tu pre vás a určite nezabudnite prehodiť reč aj s nejakým knihomoľom vo vašom najužšom okolí. Možno sa spýtajte vašich rodičov, či si dovolili nejakú knihu nedočítať do konca a prečo?! Alebo či má starká vo svojej knižnici knižku, ktorú už čítala viackrát. Teším sa na Vás v knižnici.

Vaša Betka Gažová

October

October is in the middle of autumn starts, the weather is getting a lot colder and the leaves are falling off the branches. As much as I love autumn, this is also the time of the year when you can catch a cold very easily because of the sudden change in temperature. But there are a lot of good things about October too, for instance Halloween. Last year Halloween was incredibly fun and this year it's going to be just as good, or even better! Everyone has their own opinion on October, some people hate the cold and some love the cosy feeling of having hot cocoa on a chilly day. As for me... well, I'm just hyped up for Christmas, which is unfortunately a whole two months away, but I'm still very excited.

Maribell Murphy, 7. S

Foto: S. Murphy

Mgr. Dominika Rantová
(*triedna pani učiteľka 3. S*)

Foto: archív D. Rantovej

Odkiaľ ste k nám prišli?

Prišla som medzi vás z mesta Turany.

Kde ste študovali?

Študovala som na univerzite Mateja Bella v Banskej Bystrici. Vyštudovala som odbor jednopredmetové výtvarné umenie a následne som si doplnila štúdium učiteľstvo pre prvý stupeň ZŠ.

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Ako dieťa som sa často hrala na pani učiteľku. Počas štúdia na strednej škole som bola pevne rozhodnutá stať sa grafičkou v tlačiarňach. Až moja posledná prax v rámci vysokej školy ma utvrdila v tom, že rozhodne chcem učiť na základnej škole.

Čo Vás baví na Vašej práci?

Baví ma práca s deťmi. V rámci výtvarného umenia ma veľmi baví jedinečný pohľad žiakov na svet prostredníctvom výtvarnej.

Máte obľúbený predmet? Aký?

Nemám špeciálne obľúbený predmet. Bavia ma všetky. Možno tým, že som dlho učila výtvarnú, tak ju hľadám v každom predmete, ktorý vyučujem.

Čo rada robíte vo svojom voľnom čase?

Vo svojom voľnom čase sa venujem tvorbe šperkov a rôznych dekoratívnych predmetov z krištáľovej živice.

Tešili ste sa na deti a kolektív?

Na kolektív aj žiakov som sa veľmi tešila.

Áká je Vaša obľúbená kniha?

Nemám konkrétnu obľúbenú knihu. Rada si čítam životopisné knihy o rôznych výtvarných umelcoch.

Čo by ste chceli odkázať našim čitateľom?

Všetkým čitateľom prajem, aby mali úspešný celý rok. Aby sa im darilo nielen v škole, ale aj v osobnom živote. Aby chodili do školy s radosťou, aby boli tvoriví a všímaví voči svojmu okoliu.

Áký je Váš cestovateľský sen?

Svoje cestovateľské sny si rada plním. Najnovší sen je ostrov Rhodos v Grécku. Pevne verím, že budúce leto sa mi to podarí splniť.

rozhovor pripravila redaktorka Tamarka Beňová, 8. S

Foto: L. Hudáčková

Európska noc jazykov v EduKey

Koniec septembra sa už tradične spája s Európskym dňom jazykov. My sme sa ho u nás v škole rozhodli osláviť netradične, a to v noci. Deti si užili noc plnú zábavy, ochutnávania, tancovania, spievania, cvičenia, hľadania, hrania sa - a hlavne, zrazu sa v škole neučili. Teda ony sa učili celý čas, len si to pri tých všetkých aktivitách ani nestihli uviesť. 😊 A aby toho nebolo málo, aj naše staršie spolužiačky, ktoré si pripravili veľmi zaujímavé stanovišťa, sa učili a pri tom učili mladších. Všetko dokopy sme si to spoločne užili a už sa všetci tešíme na ďalšiu prespávačku v škole.

pani učiteľka Lucka Hudáčková

Počas Noci jazykov boli rôzne stanoviská: Španielsko – v tomto stanovisku sme museli rozdeliť ovocie medzi to, ktoré sa pestuje v Španielsku alebo niekde inde. Vzápätí sa udiala krádež sochy, ktorú sme vyriešili iba my a ešte jedna skupina. Na záver sme mohli ochutnať skvelú paelu. Ďalším stanoviskom bolo Fínsko – tu sme mali za úlohu nájsť fínske mestá na mape v atlase a v triede sme mali nájsť písmená, z ktorých sa dá zostaviť názov našej školy. Nachádzalo sa tu aj stanovisko Interaktívne hry, kde sme mali pracovať s tabletmi. V stanovisku Grécko sme museli vyriešiť vraždu. Bolo tu aj stanovisko Taliansko, kde sme videli prezentáciu o jedlách, ktoré sa varia v Taliansku. Poslednou krajinou, ktorú sme „navštívili“, bolo Anglicko, kde sme hrali rôzne hry. Počas tejto super noci sme sa mohli naučiť aj tancovať spoločenské tance, mali sme aj aktivitu v kuchynke, kde sme museli odpovedať na to, z akej krajiny pochádzajú rôzne jedlá. No a na záver sme hľadali poklad a to v naozajstnej tme. Našou úlohou bolo nájsť slová v rôznych jazykoch a poskladať z nich nejaké slovo.

Hugo Galčík, 6. S

Všetko sa to začalo večer o šiestej hodine. Zo začiatku sme sa cítili trochu divne. Najprv sme sa vybalili a potom sme chodili do tried „európskych štátov“ – Grécko, Taliansko, Španielsko, Fínsko. Keď sme skončili, pozreli sme si film Home Team a od polnoci sme hľadali poklad. Bolo to super.

Paťko Gočaltovský a Matúško Kilič, 4. S

Dňa 30. 9. 2023 bola Európska noc jazykov, na ktorej som bola aj ja. Mala som na starosti jedno z mnohých stanovísk, konkrétne Španielsko. Mali sme pre deti pripravených veľa úloh. Jedna z nich bola, že mali vyriešiť záhadu stratenej Venuše. Myslím, že to dopadlo super. Všetky skupiny boli šikovné a darilo sa im. Dokonca mohli aj ochutnať tradičný španielsky pokrm (ten, čo nevie, nech si naštuduje 😊). Ďakujem za pozvanie a aj zorganizovanie.

Tamarka Beňová, 8. S

Dňa 30. 9. 2023 sa konala Európska noc jazykov. Ja som sa jej zúčastnila ako časť organizačného tímu. Tejto noci predchádzali týždne prípravy. Ak ste tam boli, viete, že som bola na stanovišti Španielsko. No ale poďme sa pozrieť na priebeh dňa. Celé sa to začalo už predtým, ako prišli deti. O piatej sme začali chystať triedy a o šiestej sme začali krátkou inštruktážou a pesničkou ARE YOU SLEEPING BROTHER JOHN? V štyroch jazykoch a mohli sme začať. Keď ste sa dostavili na naše stanovisko, začali sme krátkou prezentáciou o krajine. Potom ste dostali prvú úlohu - pripojiť slová v španielčine a slovenčine k obrázkom. Keď ste to dokončili, mali ste určiť, či určité druhy ovocia sú zo Španielska alebo nie. Potom ste pospájali vety v španielčine so slovenskými a vyriešili detektívku.

Simonka Galčíková, 8. S

A máme tu aj niečo pre zdatných v angličtine, ktorí si chcú precvičiť svoje jazykové schopnosti. Naše Maribell a Sibi vám prinášajú pohľad na Európsku noc jazykov v anglickom jazyku.

Night of Languages

It was going to be the Night of Languages. We were very excited and nervous about it. We were in charge of the English room. Our room was going to be a British themed escape room, Sibi organised most of it, and I helped here and there. Eventually the day came, we got to the class we would be using for the English room (1.SA). We set up the clues and puzzles and waited..... and waited..... And waited some more. Eventually we realised that the event hadn't even started yet, we felt pretty stupid. Once the groups of kids finally started arriving we explained to them the rules and puzzles in our room and let them solve their way out. At first there were a few complications and mistakes, but we got used to it eventually. It was fun seeing all the groups solve the puzzles, and even funnier when we said they had to talk in English the whole time. When we didn't have any group, we would talk and have fun with the other rooms. Our favourite part was giving the groups their points, and tricking them into thinking we would give them low points. Going to sleep was fun too, we were up so late it was already morning (3 AM). Even though we came home tired and half dead, we really enjoyed the Night of Languages and are glad we went.

Yours Maribell and Sibi Murphy

Foto: L. Hudáčková